

**Saistošo noteikumu Nr.2025/
Grozījumi Aizkraukles novada domes
2024. gada 18. aprīļa saistošajos noteikumu Nr. 2024/6
“Par sociālo pakalpojumu sniegšanas kārtību Aizkraukles novadā”
PASKAIDROJUMA RAKSTS**

1. Mērķis un nepieciešamības pamatojums	1.1. saistošo noteikumu izdošanas mērķis – ko pašvaldība vēlas sasniegt ar saistošajiem noteikumiem, kādi būs ieguvumi”: Saistošo noteikumu grozījumu mērķis ir papildināt obligāti nodrošināmos sociālos pakalpojumus (minimālais sociālo pakalpojumu grozs), kurus pašvaldībai ir pienākums nodrošināt noteiktām personu grupām saskaņā ar Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā noteikto. 1.2. problēmas raksturojums, kuras risināšanai nepieciešami saistošie noteikumi: Ar jaunākajiem grozījumiem Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā tika papildināti obligāti nodrošināmie sociālie pakalpojumi (minimālais sociālo pakalpojumu grozs), kurus pašvaldībai ir pienākums nodrošināt noteiktām personu grupām un kurus pašvaldībai ir jāievieš pakāpeniski līdz 2029. gadam ieskaitot. 1.3. pastāvošais tiesiskais regulējums, tā būtības skaidrojums un pastāvošā tiesiskā regulējuma nepilnību raksturojums: Aizkraukles novada domes 2024. gada 18. aprīļa saistošajos noteikumos Nr. 2024/6 "Par sociālo pakalpojumu sniegšanas kārtību Aizkraukles novadā" ir paredzēts papildus iekļaut šādus jaunus sociālos pakalpojumus: patversmes un naktspatversmes pakalpojumi, kuri pašvaldībai atbilstoši likuma prasībām ir jānodrošina, sākot ar 2025. gadu; sociālā mentora pakalpojums likumā noteiktām personu grupām, kurš pašvaldībai obligāti būs jānodrošina ar 2026. gada 1. janvāri. Vienlaikus saistošajos noteikumos ir veikti citi redakcionāli precizējumi un terminu definējumi atbilstoši jaunākajām profesionālās valodas attīstības tendencēm un sociālo pakalpojumu attīstībai, kas nepieciešami saistošo noteikumu salāgošanai ar Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā noteikto. 1.2. ja norādītās problēmas risināšanai nav tiesiskā regulējuma, tad skaidro, kādas sekas rada tiesiskā regulējuma neesamība: neiekļaujot noteiktus sociālos pakalpojumus, to saņemšanas kārtību Saistošajos noteikumos, nav iespējama tiesiskas kārtības ievērošana sociālo pakalpojumu sniegšanā. Skaidras un saprotamas sociālo pakalpojumu sniegšanas kārtības norādīšana Saistošajos noteikumos rada tiesisko noteiktību gan sociālo pakalpojumu sniedzējam, gan saņēmējam, tādējādi realizējot likumdevēja noteiktās prasības. 1.3. iespējamo alternatīvu, kas neparedz tiesiskā regulējuma izstrādi, raksturojums, to ieviešanas trūkumi un priekšrocības: Lai sniegtu sociālos pakalpojumus iedzīvotājiem, nepieciešama skaidri saprotama kārtība un noteikumi, kā arī obligāti nodrošināmo sociālo pakalpojumu izpilde. Alternatīva ir nesniegt šādu atbalstu iedzīvotājiem.
2. Fiskālā ietekme uz pašvaldības budžetu	2.1. saistošo noteikumu īstenošanas fiskālās ietekmes prognoze uz pašvaldības budžetu, iekļaujot attiecīgus aprēķinus:

	Vidējās izmaksas (balstoties uz Jēkabpils un Rēzeknes pašvaldības maksas pakalpojumu cenrāžiem) par patversmes pakalpojumu diennaktī ir vidēji 20 <i>euro</i>. Plānots, ka pakalpojums 2025. gadā varētu tikt nodrošināts kopumā 30 diennaktis gadā, kas pašvaldībai varētu izmaksāt ap 600 <i>euro</i> gadā. 2.1.1. samazina vai palielina ieņēmumu daļu: Pašvaldības ieņēmumu daļa nemainās. 2.1.2. samazina vai palielina izdevumu daļu: Ņemot vērā, ka izdevumu plāns ir indikatīvs un var mainīties atbilstoši pieprasījumam var secināt, ka pašvaldības izdevumu daļa būtiski nemainās, izdevumi apstiprināti ar Aizkraukles novada domes 2024. gada 25. janvāra saistošajiem noteikumiem Nr.2024/1 "Par Aizkraukles novada pašvaldības budžetu 2024.gadam". 2.1.3. ietekme uz citām pozīcijām budžeta ieņēmumu vai izdevumu daļā (piemēram, vai, lai īstenotu saistošos noteikumus, jāsamazina finansējums citām pozīcijām): Izdevumi neietekmē citas pašvaldības budžeta pozīcijas. Izdevumi apstiprināti ar Aizkraukles novada domes 2024. gada 25. janvāra saistošajiem noteikumiem Nr.2024/1 "Par Aizkraukles novada pašvaldības budžetu 2025. gadam". 2.2. informācija par nepieciešamajiem resursiem sakarā ar jaunu institūciju vai darba vietu veidošanu, esošo institūciju kompetences paplašināšanu, lai nodrošinātu saistošo noteikumu izpildi (saistībā ar 5., 6.sadaļu). Jaunu darba vietu veidošanu saistošie noteikumi neparedz.
3. Sociālā ietekme, ietekme uz vidi, iedzīvotāju veselību, uzņēmējdarbības vidi pašvaldības teritorijā, kā arī plānotā regulējuma ietekme uz konkurenci	3.1. sociālā ietekme – ietekme uz cilvēku dzīvesveidu, kultūru, labsajūtu, sabiedrību kopumā, kā arī ietekme uz konkrētām sabiedrības grupām, tai skaitā sociālās atstumtības riskam pakļautajām sabiedrības grupām, personu ar invaliditāti vienlīdzīgām iespējām un tiesībām, uz dzimumu līdztiesību: Saistošie noteikumi veicinās vai atjaunos sociālās atstumtības riskam pakļauto sabiedrības grupu spēju sociāli funkcionēt. 3.2. ietekme uz vidi – ar saistošo noteikumu īstenošanu izraisītas tiešas vai netiešas pārmaiņas vidē, kuras ietekmē vai var ietekmēt cilvēku, viņa veselību un drošību, kā arī bioloģisko daudzveidību, augsni, zemes dzīles, ūdeni, gaisu, klimatu, ainavu, kultūras un dabas mantojumu, iespējamā pakļautība avāriju vai katastrofu riskiem un visu minēto jomu mijiedarbība: Nav attiecināms. 3.3. ietekme uz iedzīvotāju veselību, iekļaujot informāciju par to, vai saistošie noteikumi: 3.3.1. ietekmēs (piemēram, uzlabos, atjaunos, pasliktinās) vai neietekmēs cilvēku veselību”: Saistošo noteikumu īstenošana veicinās iedzīvotāju veselību, jo sociālie pakalpojumi uzlabos veselības aprūpes pieejamību daļai sociālo pakalpojumu saņēmēju, sniedzot atbalstu nokļūšanā uz veselības aprūpes iestādēm vai ievietojot personas institūcijās, kurās tiek nodrošināta

	veselības aprūpe, kā arī daļai sociālo pakalpojumu saņēmēju veicinot motivāciju risināt ar veselību saistītās problēmas. 3.3.2. nodrošinās vienlīdzīgas tiesības un iespējas veselības jomā: Nav attiecināms. 3.3.3. radīs jaunas tiesības vai uzliks jaunus pienākumus veselības jomā: Nav attiecināms. 3.4. ietekme uz uzņēmējdarbības vidi pašvaldības teritorijā: Nav attiecināms. 3.5. ietekme uz konkurenci: Nav attiecināms.
4. Ietekme uz administratīvajām procedūrām un to izmaksām	4.1. institūcija, kurā privātpersona var vērsties saistošo noteikumu piemērošanā: Lai saņemtu saistošajos noteikumos minētos sociālos pakalpojumus, persona var gan tieši, gan ar elektroniskā pasta starpniecību vērsties Aizkraukles novada Sociālajā dienestā (tai skaitā teritoriālajās vienības un attālinātajos klientu pieņemšanas punktos Aizkraukles novada pagastu pakalpojumu centros). 4.2. galvenie procedūras posmi un privātpersonām veicamās darbības, ko paredz saistošo noteikumu projekts, tai skaitā akcentē, kā piedāvātais regulējums maina līdzšinējo kārtību: Lai saņemtu saistošajos noteikumos minētos sociālos pakalpojumus, pabalstus, personai jāievēro procedūras posmi, kuri ir noteikti saistošo noteikumos. 4.3. paredzētās administratīvo procedūru izmaksas: 4.3.1. saimnieciskās darbības veicējiem: Nav paredzētas. 4.3.2. fiziskajām personām: Nav paredzētas. 4.3.3. nevalstiskā sektora organizācijām: Nav paredzētas. 4.3.4. budžeta finansētām institūcijām: Nav paredzētas.
5. Ietekme uz pašvaldības funkcijām un cilvēkresursiem	5.1. pašvaldību funkcijas, kuru izpildei tiek izstrādāti šie saistošie noteikumi: Saskaņā ar Pašvaldību likuma 4. panta 9. daļu pašvaldību autonomā funkcija ir nodrošināt iedzīvotājiem atbalstu sociālo problēmu risināšanā, kā arī iespēju saņemt sociālo palīdzību un sociālos pakalpojumus. Saskaņā ar Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma 9. panta pirmo daļu pašvaldība, kuras teritorijā ir personas deklarētā dzīvesvieta, nodrošina sociālo darbu, plāno resursus un veido tādu vidi, lai personai būtu iespēja saņemt tās vajadzībām atbilstošus sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību. 5.2. Pašvaldības cilvēkresursi, kas tiks iesaistīti saistošo noteikumu īstenošanā (tostarp, vai tiks uzlikti jauni pienākumi vai uzdevumi esošajiem darbiniekiem, veidotas jaunas darba vietas u.tml.): Lai īstenotu saistošajos noteikumos paredzēto, Pašvaldība ir izveidojusi iestādi Aizkraukles novada Sociālais dienests, kura

	organizē sociālo darbu, nodrošina sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības sniegšanu un administrēšanu un ir atbildīga par valsts deleģēto funkciju pašvaldībai sociālās aizsardzības jomā izpildi. Sociālās pakalpojumu organizēšanu un administrēšanu nodrošina Sociālās darba un sociālo pakalpojumu nodaļa. Saistošo noteikumu īstenošanā Aizkraukles novada pašvaldības Centrālās pārvaldes Finanšu un grāmatvedības nodaļa, kas nodrošina samaksu par saņemtajiem pakalpojumiem un Juridiskā nodaļa, kas sniedz konsultatīvu atbalstu saistošo noteikumu piemērošanā. Saistošie noteikumi neparedz uzlikt jaunus pienākumus vai uzdevumus esošajiem darbiniekiem, kā arī neparedz izveidot jaunas darba vietas.
6. Informācija par izpildes nodrošināšanu	6.1. saistošo noteikumu izpildē iesaistītās institūcijas, tai skaitā, vai paredzēta jaunu institūciju izveide, esošo likvidācija vai reorganizācija: Saistošo noteikumu izpildi nodrošina Aizkraukles novada Sociālais dienests un Aizkraukles novada pašvaldības Centrālā pārvalde. Jaunu institūciju izveidi, esošo likvidāciju vai reorganizāciju saistošie noteikumi neparedz. 6.2. izpildes nodrošināšanai nepieciešamie resursi un to pamatotība (nedublējot 2.sadaļā norādīto): Sociālo pakalpojumu organizēšanu un administrēšanu veic visā Aizkraukles novada administratīvajā teritorijā, papildus darba vietas nav paredzētas.
7. Prasību un izmaksu samērīgums pret ieguvumiem, ko sniedz mērķa sasniegšana	7.1. vai saistošie noteikumi ir piemēroti iecerētā mērķa sasniegšanas nodrošināšanai un paredz tikai to, kas ir vajadzīgs minētā mērķa sasniegšanai: Saistošie noteikumi nodrošina mazaizsargāto iedzīvotāju pamatvajadzību nodrošināšanu un uzturēšanu, līdz ar to secināms, ka saistošie noteikumi ir piemēroti iecerētā mērķa sasniegšanai un paredz tikai to, kas vajadzīgs minētā mērķa sasniegšanai, līdz ar to Saistošo noteikumu izpildei nepieciešamais Pašvaldības finansējums pretstatā sabiedrībai kopumā gūtajam labumam ir nepieciešams un ir samērīgs. 7.2. samērīguma tests: 7.2.1. vai pašvaldības izraudzītie līdzekļi ir piemēroti leģitīmā mērķa sasniegšanai: Pašvaldība nodrošina Pašvaldību likumā noteikto funkciju izpildi. 7.2.2. vai nav saudzējošāku līdzekļu leģitīmā mērķa sasniegšanai: Pašvaldība var noteikt citus pakalpojuma veidus un samaksas kārtību (labvēlīgākus pabalsta saņēmējam) 7.2.3. vai pašvaldības rīcība ir atbilstoša: Pašvaldības rīcība izstrādājot saistošos noteikumus ir samērīga, atbilstoši pašvaldības finansiālajām iespējām.
8. Izstrādes gaitā veiktās konsultācijas ar privātpersonām un institūcijām	8.1. sabiedrības pārstāvji (tostarp biedrības, nodibinājumi, apvienības u.tml.), ar kuriem notikušas konsultācijas saistošo noteikumu izstrādes procesā: Sabiedrības pārstāvji nav iesaistīti konsultācijās saistošo noteikumu izstrādes procesā.

	8.2. izmantotais sabiedrības līdzdalības veids (lai atspoguļotu, kā pašvaldības ir centusies sasniegt mērķgrupu, kā arī noskaidrot pēc iespējas plašākas sabiedrības viedokli): Saskaņā ar Pašvaldību likuma 46. panta trešo daļu saistošo noteikumu projekts un tam pievienotais paskaidrojuma raksts no 2025. gada 18. jūnija līdz 2025. gada 2. jūlijam publicēts pašvaldības oficiālajā tīmekļvietnē www.aizkraukle.lv sabiedrības viedokļa noskaidrošanai. Par saistošo noteikumu projektu un tam pievienoto paskaidrojuma rakstu sabiedrības priekšlikumi vai iebildumi nav saņemti.
--	--

Sēdes vadītājs,
domes priekšsēdētājs

L.Līdums